Arkivsak-dok. 21/00396-1
Saksbehandler Jan-Fredrik Høgsaas

Saksgang	Møtedato
Planutvalget	27.01.2021
Råd for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne	
Eldrerådet	

Plan for biologisk mangfold - Rev. 2

Rådmannens innstilling:
Forslag til plan for biologisk mangfold vedtak

Saksdokumenter

	Vedlagt
Plan for biologisk mangfold – Rev. 2.	JA

Oppsummering

Revidert versjon (2) for andre gangs behandling i planutvalget.
I denne versjonen er kapittel 2.1 – *Trusler mot det biologiske mangfoldet*, supplert med henvisning til FN naturpanel sin første *Hovedrapport om naturens tilstand*, og WWF sin *Levende planet rapport*. Dette er de mest omfattende rapportene som noen gang er utarbeidet om naturens tilstand. Begge rapportene konkluderer med at klodens natur, vårt livsgrunnlag, er kritisk svekket/redusert på noen få tiår. Det haster med å snu den negative trenden av overforbruk og naturødeleggelser.
I planen er det lagt inn noen nøkkeltall fra rapportene som illustrerer omfanget av tapet på naturmangfold.

Vi må alle gjøre vårt for at en slik snuoperasjon skal være mulig. Gran kommune ønsker å vise sitt engasjement for ivaretagelse av naturens ressurser. Denne planen er del av det arbeidet.

Det er foreslått nye tiltak under kapittel 7,-på hva Gran kommune kan gjøre for å redusere nedbygging av natur. Det er kjent at arealendring er den klart største negative faktoren på det biologiske mangfoldet. Handlingsplanen er nå supplert med tiltak for å øke både fokuset og mulighetene til å gjenbruke eksisterende arealer. Gran kommune skal jobbe aktivt for å kartlegge arealer som allerede er tilgjengelige for utbygging og etablering av nye virksomheter. Målet med dette er å forhindre at urørte områder bygges ned. Gjenbruk av eksisterende tomter og ubrukte bygninger må prioriteres fremfor ødeleggelse av natur. Kommunen skal ha en aktiv rolle i å kartlegge aktuelle eiendommer/bygg, komme i dialog med grunneiere og formidle dette videre til utbyggere og andre. Dette er et av målene som er tilføyd i listen over tiltak kommunen skal jobbe videre med.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Kommunestyret vedtok den 19.09.2018 at det skulle utarbeides en plan for biologisk mangfold. Planen skulle dekke følgende temaer:

- *Oversikt over hvilke naturverdier vi har i Gran, inkl. hvilket kunnskapsgrunnlag vi har*
- *Hvordan forvalte disse verdiene*
- *Kommunens myndighet og handlingsrom*
- *Kommunens forvaltningspraksis per i dag og hvordan denne evt. kan forbedres*
- *Forslag til tiltak/prosjekter*

Formålet med planen er å gi en oversikt over kommunens naturverdier, forvaltningspraksis og identifisere mulighetene for forbedring.

Det er nødvendig at kommunen, som et svært viktig ledd i naturforvaltningen, har oppdatert kunnskap. Gjennom kunnskapsbasert forvaltning bedres kommunen sin mulighet til å forstå konsekvensene en beslutning kan ha på det biologiske mangfoldet.

Arbeidet med planen har pågått over en 2,5 års periode og var til behandling i planutvalget november i fjor. Planutvalget ønsket at planen skulle henvise til rapporter fra FN`s naturpanel og WWF. Planen ble derfor sendt tilbake for å få inn ønskede suppleringer.

Konsekvenser

Lover og forskrifter

Alle kommuner har et ansvar for å forvalte sine arealer på best mulig vis. Dette innebærer også å forvalte naturmangfoldet på best mulig. Naturmangfoldloven sier følgende om forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer:

§ 4.(forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer)
Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt det anses rimelig.

Og følgende om forvaltningsmål for arter:

§ 5.(forvaltningsmål for arter)
Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.

Dette er forvaltningsmål kommunen bør etterstrebe, og skal vi greie dette er det viktig med en helthetlig plan for kommunen.

Eksisterende planer
Ingen

Gjeldende vedtak
Planutvalget 40/18
Kommunestyret 66/18
Planutvalget 51/20

Økonomi
For å gjennomføre noen av de foreslåtte tiltakene kan det medføre behov for økte økonomiske midler. Dette må kommunestyret ta stilling til ved behandling av budsjett og økonomiplan hvert år.

Bemanning
Ingen direkte konsekvenser for bemanning. Det er satt av midler for en 40% miljørådgiverstilling som skal håndtere det meste av tiltakene i planen

Uttalelse fra andre utvalg	Ja/Nei
Ungdomsrådet	NEI
Eldrerådet	NEI
Rådet for funksjonshemmede	NEI
Andre råd eller utvalg	NEI

Vurdering/alternative løsninger

Naturmangfold er summen av mangfoldet i naturen. Det vil si forskjellene innenfor en art, mellom alle artene og mellom økosystemene de lever i. På verdensbasis utryddes det arter daglig. I Norge kjenner vi til 43 705 arter, og 2 355 er vurdert til å være truet. Naturen består av et komplekst samspill mellom arter og miljøet de lever i, og alle arter har sin rolle i økosystemet. Det er mange grunner til at vi skal ta vare på dette, men de mest åpenbare grunnene for folk flest er de såkalte økosystemtjenestene. Altså tjenester økosystemene leverer som at vi får friskt luft, vannet renses, myrer og vassdrag demper flom, insekter pollinerer planter som gir oss mat osv. Når en art utryddes vil noen ganger økosystemet «reparere» seg selv, mens andre ganger gir tapet av en art negative konsekvenser for økosystemet, som til slutt gjør at systemet kollapser. Forskerne har også vist at tap av naturmangfold har en selvforsterkende effekt, dvs. at når en art dør ut øker det sannsynligheten for at en annen dør ut. Dermed akselerer tapet av arter og natur over tid. Den største trusselen til at arter utryddes er arealendringer. Menneskenes enorme arealforbruk ødelegger naturmangfoldet og naturens evne til å levere økosystemer. For eksempel har vi ødelagt 50 % av våtmarkene i Europa og Sentral-Asia siden 1970. I tillegg trues naturmangfoldet av klimaendringer, forurensing, innføring av fremmede arter og overhøsting. Siden arealforvaltning er en så viktig faktor for å forhindre tap av naturmangfold, betyr det at kommunene i Norge spiller en svært viktig rolle i dette arbeidet. Selv om verna områder, som naturreservat og nasjonalparker er viktige for å ta vare på naturen, er mesteparten av Norges areal ikke verna og forvaltningen og bruken av dette arealet er derfor vel så viktig. Her har kommunene og deres arealforvaltning en nøkkelrolle. Denne planen setter grunnlaget for kommunens videre praksis for hvordan biologisk mangfold skal sikres best mulig. Planen bør revideres med jevne mellomrom for å sikre at den inneholder mest mulig oppdatert informasjon.

Alternative løsninger:
Rådmannen anbefaler at planen vedtas. Kommunen trenger en slik plan som et eget styringsverktøy, samtidig som den sender et viktig signal utad. Planen sikrer at kommunen har bestemte mål for hva det skal fokuseres på.
Handlingsplanen lister opp ulike tiltak som skal gjøre at kommunen inntar en aktiv rolle i bevaringen av naturmangfoldet.

Alternativt vedtak:
Alternativt vedtak vil være å ikke vedta planen. Det er ikke et lovbestemt krav at kommuner skal ha en slik plan. Dette anses uansett ikke som et reelt alternativ da kommunestyret allerede har vedtatt at en slik plan skal utarbeides.

Kommunikasjons- og informasjonstiltak
Innholdet i planen må kommuniseres godt ut internt og eksternt.

Dato: 18. januar 2021
Godkjent av rådmannen